

16.08.2019

CHECKLISTA - ARBETA I SVERIGE

-STÖD DOKUMENT FÖR FINSKA ANLÄGGNINGSENTREPRENÖRER

Mats Bjørndal Gretland, Yrkehögskolan Novia - FoU
Oskar Rantala, Yrkehögskolan Novia - FoU

INNEHÅLL

KOMMENTAR	4
INFRA-BOTNIA	4
CHECKLISTA.....	5
1 Skatt, blanketter mm.	5
3 Arbetsmiljöfrågor	5
4 Maskiner	5
5 Personcertifieringar	5
1 Skatt, blanketter mm.	6
1.1 Utstationering	6
1.2 A1 Intyg	7
1.3 Försäkring	7
1.4 NT1	7
1.5 NT2	8
1.6 F-Skatt	8
2 Kollektivavtal.....	9
2.1 Medlemskap i Sveriges Byggindustrier eller Maskin Entreprenörerna	9
2.2 Anpassning till svenskt kollektivavtal	9
2.3 Byggnads dokumentkrav	9
2.4 Hängavtal	10
2.5 Krav om lön och arbetsvillkor	10
3 Arbetsmiljöfrågor.....	10
3.1 Systematiskt arbetsmiljöarbete -SAM	10
3.2 Skyddsombud	11
3.3 Skyddskommitté (vid minst 50 anställda)	11
3.4 Inskolning av anställda enligt arbetsmiljöbestämmelser	12
4 Maskiner.....	12
4.1 CE-märkning	12
4.2 Besiktning	13
4.3 Fordonspärm	14
4.4 Trafikförsäkring och körkort	14
4.4.1 Trafikförsäkring	14
4.5 Utsläppskrav	16

4.6 Validering av maskinförarbevis	16
5 Personcertifieringar	18
5.1 Personalliggare och ID06	18
5.2 Säkerhetsutbildning för personal	19
5.3 Heta arbeten kort	20
5.4 Första hjälpen	20
5.5 APV- Arbete på väg	20
5.6 Sprängning	23
5.7 Övriga utbildningar och certifikat	23
5.8 Validering av utländska utbildningar	24
5.9 ADR 1.3-Utbildning	24

KOMMENTAR

Denna publikation är menat som ett stöddokument åt anläggningsentreprenörer som önskar att etablera sig eller utföra arbeten i Sverige. Dokumentet innehåller en checklista på en del punkter som kan vara bra att ha koll på när man tänker utföra arbeten i Sverige.

Som bilaga till checklistan finns förklaringar på listans punkter samt hänvisningar till rätta myndigheter eller instanser.

Denna checklisten tar upp punkter som anses som viktiga för anläggningsentreprenörer med utstationerade arbetstagare. Det är dock viktigt att komma ihåg att listan bör användas som ett stöddokument och inte som någon garanti på att allt är klart.

Det rekommenderas att man även gör ytterligare undersökningar på egen hand. Det finns också olika tjänstfunktioner för företag som önskar att vidga sin marknad. Förutom Infra-Botnia, finns det stödtjänster som Nordkalottens Gränstjänst och Tornedalsrådet m.fl.

Då detta dokumentet innehåller länkar till bl.a. olika myndigheters websidor, finns risken att länkarna slutar att fungera efter en tid. Det kan också förekomma ändringar i bestämmelser och det är alltid en bra ide att själv undersöka bestämmelserna direkt från myndigheterna.

INFRA-BOTNIA

Infra-Botnia är ett projekt finansierat av Interreg Botnia Atlantica, Österbottens förbund, Region Västerbotten, VASEK samt Infra ry.

Projektet inleddes i början av 2018 och sträcker sig över 3 år. Infra-Botnia riktar sig mot SMF- *små och medelstora företag* och har störst fokus på infra-branschens aktörer i Kvarkenområdet. (Botnia-Atlantica, 2017)

Projektet arbetar efter hypotesen att det finns ett behov för internationell verksamhet och samarbete inom branschen samt att beredskapen hos många SMF inom detta område är bristfällig. Projektets målsättning är därför kunskapshöjande, nätverksbyggande och samverkande. En stor del av arbetet innehåller landspecifik kartläggning och identifiering av gränshinder. (Yrkeshögskolan Novia FoU, 2018)

Infra-Botnia är även speciellt intresserade av att utreda nationella konjunktursvängningar och konkurrensen från den globala marknaden, och om dessa faktorer kan utjämnas genom en "gemensam nordisk inframarknad". Tanken är att ett dylikt samarbete skulle bana väg för arbete över gränserna under sämre tider i hemlandet, och att gränsöverskridande samarbeten mellan SMF-företag kunde även öka deras möjlighet att konkurrera med större internationella företag i anbudsrundor. (Yrkeshögskolan Novia FoU, 2018)

CHECKLISTA

1 Skatt, blanketter mm.

- 1.1 Anmäl utstationering av arbetstagare till Arbetsmiljöverket i Sverige
- 1.2 A1 social trygghet Finland – företag/privatperson
- 1.3 Kontrollera/ändra företagsförsäkringen med avseende på utlandsarbete
- 1.4 NT1 vid arbeten med varighet under 6 mån/183 dagar
- 1.5 NT2 vid arbeten med varighet över 6 mån/183 dagar
- 1.6 F-skatt för företag

2 Kollektivavtal, arbetsgivarorganisationer

- 2.1 Medlemskap i Sveriges Byggindustrier eller Maskin Entreprenörerna
- 2.2 Behövs det anpassning till svenskt kollektivavtal? (fackförbundet-*Byggnads* eller *Seko*)
- 2.3 Dokumentkraven för *Byggnads* eller *Seko* uppfylla
- 2.4 Hängavtal med *Byggnads* eller *Seko*
- 2.5 Uppfylls kraven om lön, arbetsvillkor osv. enligt *Fackföreningens krav*

3 Arbetsmiljöfrågor

- 3.1 Systematisk arbetsmiljöarbete (SAM)
- 3.2 Skyddsombud vid mera än fem anställda
- 3.3 Skyddskommitté vid minst 50 anställda

- 3.4 Inskolning av anställda med avseende på svenska arbetsmiljöföreskrifter

4 Maskiner

- 4.1 Maskinen som helhet är CE-märkt
- 4.2 Besiktning av maskiner och utrustning
- 4.3 Kompletta fordonspärm
- 4.4 Eventuella trafikförsäkringar
- 4.5 Utsläppskrav
- 4.6 Validering av maskinförarbevis

5 Personcertifieringar

Enligt behov och projektkrav

- 5.1 ID06 ID-kort för personalliggare, samtliga anställda
- 5.2 Behövlig arbets säkerhetscertifiering, *SSG Entré, Bygg Industriens säkerhetsutbildning etc.*
- 5.3 Heta arbeten kort vid behov
Finskt heta arbeten kort är giltigt i Sverige.
- 5.4 Första hjälpen utbildning för vissa eller alla i arbetsteamet.
- 5.5 Arbete på väg (APV) i rätt kompetensklass enligt projektkrav.
- 5.6 Sprängningsbehörighet (vid behov)
- 5.7 Övriga kurs och certifieringar
Ställningsbyggnad, farlig last, säkra lyft mm.
- 5.8 Validering av utländska utbildningar.
Kranförare, maskinförare (se punkt 4.6 nedan)
- 5.9 ADR 1.3-Utbildning (vid behov)
Transport, lossning och hantering av farligt gods.

1 Skatt, blanketter mm.

- Broschyr om särskild inkomstskatt för dig som arbetar i Sverige och bor utomlands
<https://www.skatteverket.se/download/18.35c34f651660af3747c18f/1537799897287/sarskild-inkomstskatt-for-personer-som-arbetar-i-sverige-skv442-utgava07.pdf>

1.1 Utstationering

En utstationerad arbetstagare är en person som normalt arbetar i ett annat land men skickas till tex. Sverige av sin arbetsgivare för att arbeta där under en begränsad tid. Arbetsgivaren som utstationerar sina arbetstagare i Sverige har egentligen verksamheten i ett annat land och utför arbeten eller tjänster över gränserna under en begränsad tid. Reglerna finns för att säkra rättigheter och underlätta att arbeta i andra länder, samt att bekämpa social dumpning.

Anmälan om utstationering ska innehålla uppgifter om:

1. Arbetsgivarens namn, postadress och hemvist
2. Namn, personnummer, eller om sådant saknas, födelsedatum, postadress, telefonnummer och e-postadress till en behörig ställföreträdare för arbetsgivaren.
3. Vilken typ av tjänst eller tjänster som ska utföras i Sverige
4. Planerad tidsperiod för tjänstens eller tjänsternas utförande i Sverige
5. Den eller de platser i Sverige där tjänsten eller tjänsterna ska utföras
6. Namn och personnummer, eller om sådant saknas, födelsedatum för de arbetstagare som ska utstationeras till Sverige.

Anmälan om kontaktperson ska innehålla uppgifter om kontaktpersonens:

1. Namn
2. Personnummer, eller om sådant saknas, födelsedatum
3. Postadress i Sverige
4. Telefonnummer
5. E-postadress

Märk: Kontaktperson skall ha postadress i Sverige.

- Arbetsgivaren skall anmäla utstationeringar och anmäla en kontaktperson till ett register när de skickar arbetstagare för att arbeta i Sverige. Register för utstationering:
<http://posting.av.se/Default.aspx?ReturnUrl=%2f>
- Information om utstationering av utländsk arbetskraft i Sverige:
<https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/utlandsk-arbetskraft-i-sverige/utstationering---utlandsk-arbetskraft-i-sverige/>
- Arbetsmiljöverkets register för utstationering av arbetstagare:
<https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/utlandsk-arbetskraft-i-sverige/utstationering---utlandsk-arbetskraft-i-sverige/fragor-och-svar-om-utstationering/>

1.2 A1 Intyg

Ifall en arbetstagare/tjänsteman utsänds för att arbeta i ett annat EU-land, behöver man ett A1-intyg som visar att man omfattas av socialförsäkringen i Finland.

Detta gäller personer som:

- Sänds utomlands av en finsk arbetsgivare
 - Omfattas av socialförsäkringen i Finland vid utresan
 - Arbetar tillfälligt utomlands
-
- I första hand är det arbetsgivaren som skall ansöka om intyg för sina anställda. A1-intyg kan ansökas vid: <https://www.etk.fi/sv/arbetspensionstjanster/forsakring-av-utlandsarbete/ansokan-om-intyg/>

1.3 Försäkring

Kontakta ert försäkringsbolag och gör eventuella ändringar i försäkringen samt undersök villkoren för utlandsarbeten.

1.4 NT1

NT1-anmälan lämnas när en inkomsttagare som bor i Finland (allmän skattskyldig) arbetar i ett annat nordiskt land (Island, Norge, Sverige, Danmark och Danmarks självstyrande region Färöarna, men inte Grönland) under sex månader. Med NT1-anmälan är det möjligt att säkerställa att inkomsttagaren inte behöver betala preliminär skatt i arbetsstaten utöver den förskottsinnehållning som verkställs i Finland. Med anmälan bevisas för skattemyndigheterna i arbetsstaten att förskottsinnehållningen redan verkställs i Finland.

Kontrollera att alla följande villkor uppfylls innan du lämnar NT1-anmälan:

- Lönen betalas av en finländsk arbetsgivare
- Inkomsttagaren vistas i arbetsstaten i högst 183 dagar under en period på 12 månader
- Det är inte fråga om uthyrning av arbetskraft
- Ersättningen för det utförda arbetet belastar inte resultatet för arbetsgivarens fasta driftställe i arbetsstaten (du får mer information om fasta driftställen och villkor i anknytning till detta av Skatteförvaltningen).

NT1-anmälan ska lämnas senast **på den femte kalenderdagen efter utbetalningsdagen för den första lönen** för utlandsarbete. Anmälan görs av arbetsgivaren, till inkomstregistret.

- Allmänna anvisningar om anmälan av NT1 eller NT2:
<https://www.vero.fi/sv/inkomstregistret/om-oss/anvisningar-f%C3%B6r-e-tj%C3%A4nsten/anm%C3%A4lan-f%C3%B6retag/allm%C3%A4nna-anvisningar-anm%C3%A4lan/uppgifter-om-internationellt-arbete/>
- Information om beskattning av utlandsarbete:
https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/49111/beskattning-av-utlandsarbete2/

1.5 NT2

Anmäl uppgifterna då det inte verkställs förskottsinnehållning i Finland på lön för arbete som utförts utomlands.

NT2-anmälan lämnas in när en arbetstagare arbetar över 183 dagar utomlands och när den finländska arbetsgivaren tillämpar sexmånadersregeln om skattebefrielse på inkomsttagaren. Då verkställs inte förskottsskatt på inkomsttagarens lön i Finland. [Läs mer om sexmånadersregeln i Skatteförvaltningens anvisningar.](#)

Arbetsstaten kan ändras under den tid som vistelsen utomlands pågår. Om arbetsstaten ändras ska en ny NT2-anmälan lämnas.

Arbetsgivaren ska anmäla NT2-uppgifterna senast **på den femte kalenderdagen efter utbetalningsdagen för den lön** på vilken förskottsinnehållning för första gången inte verkställs.

- Information om beskattning av utlandsarbete:
https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/49111/beskattning-av-utlandsarbete2/

1.6 F-Skatt

Ett godkännande för F-skatt innebär att det är företagaren själv som ansvarar för att betala in skatter och sociala avgifter på ersättning för utfört arbete. Om du är godkänd för F-skatt ska din arbetsgivare inte dra av skatt eller betala arbetsgivaravgifter på ersättningen. Detta är ett krav som ställs av många företag då de anlitar t.ex. en underentreprenör som är skatteskyldig i Sverige.

Ett utländskt företag kan efter ansökan få ett godkännande för svensk F-skatt på samma sätt som ett svenskt företag. Detta gäller även om det utländska företaget inte behöver betala inkomstskatt i Sverige. När det utländska företaget ansöker om godkännande för svensk F-skatt kontrollerar Skatteverket om företaget fullgjort sina skyldigheter att redovisa och betala skatter och avgifter i Sverige och i hemlandet. Utländska företag ska till ansökan bland annat bifoga ett intyg (skuldfrihetsintyg) som visar att företaget inte har obetalda skulder för skatter och avgifter i hemlandet.

- Godkännande för F-skatt:
<https://www.skatteverket.se/foretagochorganisationer/drivaforetag/startaochregistrera/fochaskatt.4.58d555751259e4d661680006355.html?q=F-skatt>
- Ansök, ändra eller återkalla godkännande för F-skatt:
https://www.verksamt.se/f-skatt_info
- Registrering av företag:
<https://www.skatteverket.se/foretagochorganisationer/sjalvservice/blanketterbroschyror/blanketter/info/4620.4.6efe6285127ab4f1d2580003836.html>
- Utländska företag kan bli godkända för svensk F-skatt:
<https://www.skatteverket.se/foretagochorganisationer/drivaforetag/kopatjanster/kopatjansterfranannatforetag/kopatjansterfranutlandskaforetag.4.71004e4c133e23bf6db800098359.html?q=k%C3%B6pa+tj%C3%A4nster+fr%C3%A5n+utl%C3%A4ndskt+f%C3%B6retag>

2 Kollektivavtal

Fackföreningar och kollektivavtal är ofta en mera framträdande del i näringslivet i Sverige än i Finland. Undersök om ett kollektivavtal gäller för projektet, därefter vilket kollektivavtal som gäller för din bransch.

2.1 Medlemskap i Sveriges Byggindustrier eller Maskin Entreprenörerna

Det finns branschorganisationer för byggbranschen och för anläggningsbranschen. Dessa organisationerna arbetar bland annat för en sund och säker bransch med kvalificerade aktörer. Om man ansluter sig till en av dessa organisationerna får man bl.a. hjälp att ingå kollektivavtal.

- Sveriges Byggindustrier: <https://www.sverigesbyggindustrier.se/>
- Maskin Entreprenörerna Sverige: <https://www.me.se/>

2.2 Anpassning till svenskt kollektivavtal

Byggnads är ett fackförbund för byggbranschen, men för anläggningssidan är **Seko** ofta den rätta fackföreningen, bl.a. för väg, järnväg, mark- och ledningsarbeten.

I vissa fall behöver företag justera lönenivån och ibland även göra ett hängavtal med fackföreningen för projektiden.

Byggnads har en kontaktperson som även talar finska:

Jukka Määttä

Tel. +46 106011281 eller +46 706363970

E-post: Jukka.maatta@byggnads.se

Branschansvarig ombudsman för **Seko väg och ban**:

Christer Carlsson

E-post: christer.carlsson@seko.se

2.3 Byggnads dokumentkrav

Dokumentkraven för anslutning till **Byggnads** eller **Seko** finns på

- Dokumentkrav för avtalsteckning, **Byggnads**:
<https://www.byggnads.se/arbetsgivare/hur-du-tecknar-kollektivavtal/dokumentskrav-utlandska-foretag-inom-eu/>
- Information och anmälan till **Seko**:
<https://www.seko.se/branscher/vag-och-ban/mer-information/foretag/>

2.4 Hängavtal

Ett hängavtal är ett kollektivavtal mellan en arbetsgivare som inte är medlem i en arbetsgivarorganisation och en arbetstagarorganisation. Det betyder att arbetsgivaren inte behöver vara ansluten till någon arbetsgivar- eller branschorganisation för att kunna använda samma villkor som finns i ett kollektivavtal. Hängavtalet kan också innehålla särskilt anpassade regler för företaget.

- Mera om hur man tecknar ett hängavtal, **Byggnads**:
<https://www.byggnads.se/arbetsgivare/hur-du-tecknar-kollektivavtal/>
- Information och anmälan till **Seko**:
<https://www.seko.se/branscher/vag-och-ban/mer-information/foretag/>

2.5 Krav om lön och arbetsvillkor

Om du på något sätt är bunden till ett kollektivavtal är du skyldig att bl.a. följa kraven på minimilön, arbetstid mm. Du bör bekanta dig med kollektivavtalen.

- Kollektivavtal för **Byggnads**:
<https://www.byggnads.se/arbetsgivare/kollektivavtalen/>
- Kollektivavtal för **Seko**:
<https://www.seko.se/avtal/sekos-avtalsomraden/vag-och-ban/aktuella-avtal/>

3 Arbetsmiljöfrågor

Mera information om arbetsmiljöbestämmelserna fås på Arbetsmiljöverkets hemsidor, <https://www.av.se/>

3.1 Systematiskt arbetsmiljöarbete -SAM

Bestämmelserna om SAM finns i **Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete, ASF:2001:1**. Föreskrifterna gäller för alla arbetsgivare och behandlar hur varje arbetsplats ska ha system för undersökning, genomförande samt uppföljning av verksamheten för att förebygga olycksfall och säkra en god arbetsmiljö.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall vara en naturlig del av verksamheten och det ska innefatta de fysiska, psykiska samt sociala förhållanden som påverkar arbetsmiljön. Det skall finnas en arbetsmiljöpolicy för varje arbetsplats som beskriver hur arbetsförhållandena i verksamheten skall vara och hur olyckor och ohälsa skall förebyggas.

Företaget skall också utarbeta rutiner för hur det systematiska arbetsmiljöarbetet skall gå till, bland annat med regelbundna undersökningar (minst årliga), riskanalyser och åtgärder. När riskerna vid ett arbetsmoment är allvarliga skall skriftliga instruktioner för dessa finnas.

Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt och skall ange om riskerna anses allvarliga eller inte. Vid riskfyllda arbetsmoment skall åtgärder vidtas. Om åtgärderna inte kan göras direkt skall de föras in i en handlingsplan som anger när åtgärderna skall vara genomförda och vem som ansvarar för genomförandet.

Arbetsgivaren skall fördela uppgifterna inom SAM till arbetsledare och övrig personal i företaget samt skyddsombudet. Detta friskriver dock inte arbetsgivaren från ansvaret.

Om kompetensen inom företaget inte är tillräcklig för arbeten med arbetsmiljön, ska arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller annan sakkunnig hjälp. (ASF 2001:1, 2008)

- **Arbetsmiljöverket:** <https://www.av.se/>
- **Prevent** – stöd till arbetsmiljöarbeten: <https://www.prevent.se/>
- **Prevent** har bl.a. avgiftsfria checklistor för branschspecifikt arbetsmiljöarbeten: <https://checklists.prevent.se/checklist/answer/194>

3.2 Skyddsombud

På en arbetsplats där minst fem arbetstagare arbetar regelbundet ska det utses ett skyddsombud (arbetsmiljöombud). Skyddsombud bör även utses på andra arbetsställen där arbetsförhållandena kräver det. Det bör även finnas en ersättare för skyddsombudet.

Om arbetsgivaren är bunden av ett kollektivavtal, utses skyddsombudet av en lokal arbetstagarorganisation. Om det inte finns en sådan organisation är det de anställda som väljer skyddsombud. Skyddsombudet företräder arbetstagarna i arbetsmiljöfrågor och denne skall jobba för en god och säker arbetsmiljö. Skyddsombudet skall delta vid planeringen av anordningar, arbetsmetoder och arbetsprocesser samt vid upprättandet av handlingsplaner.

Arbetsgivaren är skyldig att underrätta skyddsombudet vid ändringar som är av betydelse för arbetsmiljön. Skyddsombudet skall få lämplig inskolning i rollen.

- Information om skyddsombud och arbetsmiljöombud: <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/skyddsombud-och-arbetsmiljoombud/?hl=skyddsombud>

3.3 Skyddskommitté (vid minst 50 anställda)

På arbetsplatser med minst femtio anställda ska det finnas en skyddskommitté som skall bestå av representanter för både arbetsgivaren och arbetstagaren.

Skyddskommittén skall delta i planeringen av arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsen, samt följa arbetets genomförande.

- Arbetsmiljölagen §8: <https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/bocker/arbetsmiljolagen-bok-h008.pdf>

3.4 Inskolning av anställda enligt arbetsmiljöbestämmelser

Även arbetstagaren ansvarar för att vara delaktig i arbetsmiljöarbete och delta i genomförandet av de åtgärder som behövs för att åstadkomma en god arbetsmiljö. Den anställda skall följa givna föreskrifter, använda skyddsanordningar och i övrigt visa den försiktighet som behövs för att trygga arbetsmiljön och förebygga olyckor. Om arbetstagaren upptäcker risker i arbetet är han skyldig att underrätta arbetsgivaren eller skyddsombudet.

4 Maskiner

De viktigaste punkterna för maskiner som ska tas till Sverige är att maskinerna skall vara CE-märkte som en helhet, maskinerna ska besiktas och maskinförare behöver ha maskinförarbevis. Det enklaste sättet att uppfylla kraven är nyare maskiner med all behövlig dokumentation från tillverkare.

4.1 CE-märkning

För maskiner som släpps på marknaden efter 29 december 2009 gäller föreskriften ASF 2008:3. Reglerna gäller för maskiner, utbytbar utrustning, säkerhetskomponenter, lyftredskap m.m. Föreskriften riktas främst mot tillverkare, importörer och försäljare, men även arbetsgivare.

Alla maskiner som används i Sverige skall vara CE-märkta. Det skall även finnas dokumentation på överensstämmelse med *Maskindirektivet* samt svensk bruksanvisning. Om maskinen är ombyggd ska det finnas ett intyg på överensstämmelse för maskinen i helhet. Det räcker inte med att maskinen består av flera delar som är CE-märkta. (Maskinentreprenörerna, 2019)

Maskiner tillverkade före 1995 är inte CE-märkta. För att få använda dessa maskiner gäller reglerna i föreskrifterna om användning av arbetsutrustning (ASF 2006:4). Arbetsgivaren skall genomföra undersökning, riskbedömning, åtgärder och uppföljning enligt föreskriften.

- Arbetsmiljöverket om CE-märkning:
<https://www.av.se/produktion-industri-och-logistik/produktutformning-och-ce-markning/?hl=CE-m%C3%A4rkning>
- Broschyr om CE-märkning och säkra maskiner:
<https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/broschyrer/sakra-maskinlinjer-och-ce-markning-broschyr-adi670.pdf>
- Maskinentreprenörerna i Sverige om CE-märkning:
<https://www.me.se/branschstod/maskin--och-fordonsregler/ce-markning/>

4.2 Besiktning

Besiktningen av maskiner regleras bland annat genom föreskriften ASF2003:6. Maskiner som omfattas av föreskriften finns i tabellerna nedan. Maskinerna skall besiktas i intervaller på antingen 24 eller 12 månader. T.ex. grävmaskiner ska besiktas årligen.

Maskinerna får besiktas i ett annat land inom EU/EES-området än Sverige enligt §9 i föreskriften. Besiktningen ska utföras av ackrediterade kontrollorgan i Sverige eller utföras enligt motsvarande bestämmelser från annat land inom EU/EES.

Övriga fordon klassas som Motorredskap klass 1 eller klass 2. Klass 1- maskiner är maskiner som är konstruerade för en högsta hastighet på över 30 km/h, och dessa skall besiktas vartannat år. De flesta motorredskap ska brandskydds besiktas årligen.

BESIKTNINGSKRAV, ASF 2003:6

Bilaga 2

Internationell besiktning enligt 9–12 §§. Precisering av tillämpningsområdet, intervall för återkommande besiktning och fördjupad återkommande besiktning enligt 20 § samt provlast.

Rad	Typ av anordning	Intervall för återk. besiktning	Provlust	Intervall för fördjupad återk. besiktning	Precisering av tillämpningsområdet
A	Grävmaskiner.	12 mån.	–	–	Självgående maskiner på band, hjul eller ben och med en monterad utrustning med länksystem, huvudsakligen avsedd för grävning med höjd- eller djupgrävningsskopa utan rörelse av undervagnen. Självgående motordrivna hjul- och bandmaskiner med en huvudram konstruerad att bära både ett frontmonterat lastaggregat och ett bakmonterat grävaggregat. I maskinerna ingår även arbetsaggregatet.
B	Maskindrivna fordonskranar.	12 mån.	Maxlast < 5 ton: 125 % Maxlast 5 t.o.m. 20 ton: 120% Maxlast 20 t.o.m. 50 ton: 115 % Maxlast > 50 ton: 110 %.	10 år.	Armkran eller svängkran monterad på fordon. Undantag: Besiktning av mobilkranar regleras på rad E.
C	Bakgavellyft.	12 mån.	–	–	Lyftanordningar med styrt lastbärande organ i form av plattform, monterade på fordon för lastning och lossning av fordonet.
D	Tornkranar.	12 mån.	Maxlast < 5 ton: 125 % Maxlast 5 t.o.m. 20 ton: 120% Maxlast 20 t.o.m. 50 ton: 115 % Maxlast > 50 ton: 110 %.	10 år.	Svängkran med utliggare som är fäst till ett vertikalt torn.
E	Mobilkranar.	12 mån.	Maxlast < 5 ton: 125 % Maxlast 5 t.o.m. 20 ton: 120 % Maxlast 20 t.o.m. 50 ton: 115 % Maxlast > 50 ton: 110 %.	10 år.	Fordonskranar på för ändamålet särskilt konstruerat fordon.
F	Mobila arbetsplattformar inklusive klätterplattformar.	12 mån.	150 %, dock minst 100 kg.	10 år.	Anordning med arbetskorg för lyft av personer vilken genom manöverorgan i korgen kan ställas på olika nivåer för att utföra t.ex. reparations-, underhålls- eller kontrollarbete, samt vilken med hjälp av ett chassi kan flyttas fritt eller efter spår, samt. anordning med arbetsplattform som styrs av och rör sig längs minst en bärande mast, avsedd för lyft av personer och som kan ställas på olika nivåer för att utföra t.ex. reparations-, underhålls- eller kontrollarbete.

- ASF2003:6 om besiktning av maskiner, b.la. lyftanordningar:
<https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/foreskrifter/besiktning-av-lyftanordningar-och-vissa-andra-tekniska-anordningar-foreskrifter-afs2003-6.pdf>
- Ett exempel på besiktningstillfälle för lyftanordningar i Finland som annonserar med ackreditering enligt kraven i Sverige är **NLT Oy** <https://www.nlt.fi/sv/>

Andra finska företag har löst besiktningskraven genom att få en besiktningsman från Sverige till Finland för att på förhand utföra besiktningen. Man kan även få besiktningsmannen direkt till arbetsplatsen.

4.3 Fordonspärm

Med maskinen eller på arbetsplatsen behövs dokumentation om maskinen. Ofta samlas denna i en så kallad fordonspärm. Arbetsmiljöverket kräver att fordonspärmen innehåller minst:

- Bruksanvisning
- Försäkran om överensstämmelse med maskindirektivet (ingår som oftast i bruksanvisningen på moderna maskiner)
- Tillsynsjournaler
- Senaste besiktningsintyg för periodisk besiktning
- Besiktningsintyg från första besiktningen (om maskinen är ny)
- Dokumentation på att brister upptäckta vid besiktning har åtgärdats
- Intyg och datum på då anordningen första gången togs i drift.

Dokumentationen skall kunna uppvisas på uppmaning av Arbetsmiljöinspektionen eller om utrustningen omfattas av förordningen ASF 2003:6, ett ackrediterat kontrollorgan. Brister i dokumentationen leder till sanktionsavgifter.

- Maskinentreprenörerna om fordonspärm:
<https://www.me.se/branschstod/maskin--och-fordonsregler/fordonsparm/>

4.4 Trafikförsäkring och körkort

Motorredskap klass I

För att få framföra ett motorredskap klass I måste man lägst ha körkort med behörigheten B. Detta gäller oberoende av om motorredskap klass I framförs på eller vid sidan av väg.

Motorredskap klass II

För att få framföra motorredskap i klass II på väg, måste man ha körkort (från mopedkörkort, AM och uppåt) eller traktorkort. Samma krav gäller om det kopplas släp till detta fordon. Motorredskap klass II får tillfälligt utan körkort eller traktorkort föras kortare sträcka på väg vid färd till eller från arbetsplats eller mellan gårds ågor eller för liknande ändamål.

4.4.1 Trafikförsäkring

Motorredskap

Trafikskadelagen (TSL) gäller för motordrivna fordon bl. a. hjullastare, grävmaskiner och traktorgrävare. Lagen gäller trafikförsäkring för dessa maskiner och ersättning från trafikförsäkring för skada till följd av trafik. Lagen tillämpas dock ej på motorredskap med tj.vikt under 2000 kg och som varken är eller bör vara registrerat i bilregistret.

Motorredskap klass I

Enligt trafikskadelagen TSL är ett motorredskap klass I trafikförsäkringspliktigt. Det vill säga att det skall vara trafikförsäkrat för att trafikskadeersättning skall utgå.

Motorredskap klass II

Enligt TSL är även motorredskap klass II med tj.vikt över 2000 kg trafikförsäkringspliktigt. Det innebär att även de oregistrerade klass II – motorredskapen ska vara trafikförsäkrade för att få köras i trafik. Föraren skall medföra, och på begäran av polisman eller bilinspektör visa upp försäkringsbeviset för kontroll.

Släpfordon

Släpvagn som dras av motorredskap klass I eller motorredskap klass II är inte trafikförsäkringspliktig. Dragfordonets försäkring täcker dock skador som orsakas i trafik för hela fordonskombinationen.

Tecknande av försäkring

Maskiner försäkras enligt trafikförsäkringsbolagens motorredskapstariff. Till grund för premien ligger maskinens tjänstevikt i ton och nyvärde. Normal utrustning räknas också in i värdet. Trafikförsäkring är obligatorisk.

Förutom den obligatoriska trafikförsäkringen kan delkasko tecknas, vilken omfattar brand-, stöld- och rättsskydd. Som regel kan också maskinskade- och rättsskydd väljas till. Försäkringen omfattar också radioutrustning samt verktygsutrustning. Vissa försäkringsbolag erbjuder maskinägarna ett speciellt försäkringspaket. Paketets innehåll har anpassats till behovet i den verksamhet som normalt bedrivs av maskinägarna/ företagen i branschen. Till paketet kan man teckna ett flertal tilläggsförsäkringar. Maskinskadeförsäkring är ett exempel, som kan ge ersättning för "inifrån kommande skador" på t ex motor och transmission.

Brandskyddskontroll

Brandskyddskontroll av mobila maskiner enligt SBF 127 (Svenska Brandförsvarsföreningen)

För att minska bränder i anläggningsmaskiner har försäkringsbranschen enats om att ställa krav på att maskiner ska genomgå en årlig brandskyddskontroll som visar att de uppfyller reglerna i SBF 127.

- Maskinentreprenörerna om fordonspärm:
<https://www.me.se/branschstod/maskin--och-fordonsregler/fordonsparm/>
- Swecon broschyr om lagstiftning för hjullastare:
https://www.volvoce.com/-/media/volvoce/local/emea/sweden/swecon/pdf/lagen/vad_sager_lagen_hjullastare_2017_ver02_low.pdf?v=4il3Pw

4.5 Utsläppskrav

Beställare kan i vissa projekt ställa krav på maskinernas utsläppsvärde.

4.6 Validering av maskinförarbevis

Maskinförarbevis

Arbeten med typiska bygg- och anläggningsmaskiner kräver yrkesbevis eller utbildningsbok för föraren enligt kollektivavtal. Detta gäller på de flesta bygg- och anläggningsplatser och gäller för både egenföretagare och anställda.

Om maskinen inklusive aggregat väger under 1500 kg eller har lyftkapacitet på under 5 tonmeter krävs inte yrkesbevis, t.ex. mingrävare.

Validering

Det är möjligt att validera utländska yrkesutbildningar hos **Byggnadsindustrins yrkesnämnd (BYN)** genom ett erkännandeintyg. BYN gör en bedömning av certifikaten och yrkeserfarenheten och huruvida den motsvarar den svenska nivån. Kraven är certifikat, intyg eller betyg, samt två års arbetserfarenhet inom yrket.

Att ansöka om validering av en utbildning kostar kring 2500 SEK, oberoende av om ansökan godkänds eller inte. För byggyrken krävs en utbildning på minst 500 timmar och på maskinyrken minst 200 timmar. Detta måste framgå i certifikaten. Man skall även ha arbetat minst två år i yrket under de senaste tio åren. Alla dokument som lämnas in måste vara på svenska, norska, danska eller engelska. Intyg på andra språk behöver översättas hos en auktoriserad översättare.

Om utbildning eller dokumentation saknas finns möjligheten att under några dagar tillsammans med godkänd validerare, praktiskt och teoretiskt bevisa sina kunskaper och på så sätt få kunskaperna validerade. Kostnaderna för detta kan variera.

- För mobilkranförare krävs också att en praktisk validering genomförs av sökande för att säkerställa kunskapen. För ställningsbyggare ges inte erkännandeintyg.
- För maskin- och kranförare som önskar att jobba i svenska projekt under kortare tid än sex månader, är det möjligt att ansöka om dispens istället för validering.
- För ansökan är det krav om intyg på två års erfarenhet de senaste tio åren. Intyget måste vara översatt till svenska av auktoriserad översättare.

Maskin- och kranförare måste också genomföra ett teoretiskt prov i säkerhet och teknik med godkänt resultat. Slutligen ska föraren godkännas av arbetsgivar- och arbetstagarrepresentanter i den aktuella regionen. Om föraren återkommer till ett annat projekt i Sverige efter att dispensen har upphört skall föraren ansöka om ny dispens för ytterligare sex månader. Då behöver inget nytt prov göras. Om föraren senare önskar ett permanent tillstånd görs valideringen enligt vanlig procedur.

TABELL FÖR MASKINTYPER/UTBILDNINGSKRAV

FORDONSSLAG	MASKINTYP	KÖRKORTS-BEHÖRIGHET	YRKESBEVIS/ UTBILDNINGSBOK	UTBILDNINGSKRAV ENL. IML	KOMMENTARER / ANMÄRKNINGAR	
MOBILA ARBETSMASKINER	BETONGPUMP	Traktor/AM	×	×	Motorredskap klass II	
	BETONGPUMP	B	×	×	Motorredskap klass I	
	BETONGPUMP	C	×	×		
	MOBILKRAN	Traktor/AM	×	×	Motorredskap klass II	
	MOBILKRAN	B	×	×	Motorredskap klass I	
	MOBILKRAN	C	×	×	Tung lastbil	
	SEMIMOBILKRAN	Se mobilkran	×	×	Se mobilkran	
	TORNKRAN		×	×	Hit räknas även bockkranar och staplingskranar	
	TELESKOPTRUCK	Traktor/AM	×	×		
	TELESKOPTRUCK	B	×	×		
	GRÄVLASTARE	Traktor/AM	×	×	Motorredskap klass II	
	GRÄVLASTARE	B	×	×	Motorredskap klass I	
	GRÄVMASKIN hjul	Traktor/AM	×	×	Motorredskap klass II	
	GRÄVMASKIN hjul	B	×	×	Motorredskap klass I	
	GRÄVMASKIN band		×	×		
	LASTMASKIN hjul	Traktor/AM	×	×	Motorredskap klass II	
	LASTMASKIN hjul	B	×	×	Motorredskap klass I	
LASTMASKIN band		×	×			
MOTORSCHAKTVAGN			×	×		
PÅLMASKIN			×	×	Hit räknas även spontmaskin	
VÄGHYVEL	Traktor/AM	×	×	×	Motorredskap klass II	
VÄGHYVEL	B	×	×	×	Motorredskap klass I	
TRANSPORTFORDON	FORDONSKRAN över 12 tm			×	Kan vara monterad på olika typer av fordon	
	LASTBIL	C1			Tung lastbil med totalvikt av högst 75 ton och personbil med totalvikt över 3,5 men inte 75 ton samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådan bil.	
		C1E			Tung lastbil som omfattas av behörighet C1 eller B och ett eller flera släpfordon som är kopplade till sådan bil om bilens och släpfordonens sammanlagda totalvikt inte överstiger 12 ton.	
		C			Tung lastbil och personbil tyngre än 3,5 ton samt enbart ett lätt släpfordon som är kopplat till sådan bil.	
		CE			Tung lastbil som omfattas av behörighet C samt ett eller flera släpfordon, oavsett vikt, som är kopplade till sådan bil.	
	TRAKTOR	Traktor/AM			Traktortåg i yrkesmässig trafik körkortsbehörighet C/CE Undantagna från krav på trafik tillstånd är företag som uteslutande bedriver yrkesmässig trafik med fordon som har en högsta tillåtna hastighet av 40 km/h	
	TRUCK (gaffeltruck, motviktstruck)			Truckförarutbildning	×	Se AFS 2006:5 Användning av truckar.
	TUNG TERRÄNGVAGN	B			×	Registrerat fordon max 30 km/h (Ej yrkesmässig trafik)
	TUNG TERRÄNGVAGN	C			×	Registrerat fordon max 30 km/h (Yrkesmässig trafik)
	TUNG TERRÄNGVAGN	B			×	Registrerat fordon max 50 km/h (Ej yrkesmässig trafik)
	TUNG TERRÄNGVAGN	C			×	Registrerat fordon max 50 km/h (Yrkesmässig trafik) undantagna från krav på trafik tillstånd är företag som uteslutande bedriver yrkesmässig trafik med fordon som har en högsta tillåtna hastighet av 40 km/h.
SLÄPVAGN efter	B				Släpvnag ska alltid vara registrerad. På oskattad släpvnag får endast tillbehör till maskin och förare motorredskap klass I transporteras.	
SLÄPVAGN efter motorredskap klass II	Traktor/AM				Oskattad släpvnag får endast transportera tillbehör till maskin och förare. Transporteras annat gods/material ska fordonet registreras och skattas som trafiktraktor.	
EFTERFORDON	Beroende av dragfordon				T ex båtvagn, manskapsvagn, tankvagn. Samtliga oregistrerade.	
VARNINGSBIL	C				Krävs för dispenstransport, t ex tung/bredfläng	

- Förare och maskiner i bygg- och anläggningsbranschen:
<https://www.me.se/globalassets/utbildning-block---media/utbildningskrav-maskinforare.pdf>
- **Byggnadsindustrins yrkesnämnd** om validering av yrkesbevis:
<http://www.byn.se/validering>

5 Personcertifieringar

Det kan förekomma krav på olika utbildningar och certifieringar för arbeten av olik art.

5.1 Personalliggare och ID06

Personalliggare

Den som bedriver byggverksamhet på en byggarbetsplats är skyldig att föra en elektronisk personalliggare och med denna löpande dokumentera nödvändiga identifikationsuppgifter för de personer som är involverade i verksamheten. Detta innebär att alla arbetstagares arbetstid varje dag skall registreras i personalliggaren. Personer som transporterar material till och från byggplatsen behöver dock inte dokumenteras i personalliggaren.

Vid anmälan om byggstart till skatteverket fås ett identifikationsnummer till personalliggaren som gäller under hela byggprocessen. Det är byggherren som ansvarar för att utrustningen finns på plats. Skyldigheten att använda personalliggare gäller först då den sammanlagda kostnaden för verksamheten uppkommer till mer än fyra gånger prisbasbeloppet (186 000 exkl. moms kr. år 2019). Personalliggarkravet gäller inte för en privatperson som bygger för privat bruk.

Byggherren och den som bedriver byggverksamheten skall fullgöra sina skyldigheter enligt §11a, §11b samt §12 i lagen om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244). Byggherrens samtliga skyldigheter kan dock överföras från byggherre till entreprenör om så avtalats skriftligt.

Personalliggaren skall finnas tillgänglig för skatteverket och byggherren på arbetsplatsen. Skatteverket har rätt att genomföra kontrollbesök på byggarbetsplatsen, och de har då även rätt att kräva att arbetstagare styrker sin identitet. Dessa kontrolleras sedan mot identitetsuppgifterna i personalliggaren. Vid brott mot bestämmelserna kan skatteverket kräva en kontrollavgift för varje kontroll samt en tilläggsavgift per person som är verksam vid arbetsplatsen utan att vara dokumenterad i personalliggaren.

ID06

I kraven om personalliggare specificeras att registreringen skall gå elektroniskt och journalföras samt krypteras. ID06- systemet är alltså inte det enda godkända, men i praktiken det enda som används. ID06 lanserades av branschorganisationen Sveriges Byggingustrier år 2016 med syftet att dels förebygga svart arbetskraft och dels att, ur ett säkerhetsperspektiv, ha kontroll på vilka som arbetar på arbetsplatsen och främja en sund bransch. I dag sköts ID06 verksamheten som ett skilt icke-vinstdrivande bolag.

ID06- systemet består av ett ID-kort med elektronisk avläsning för registrering av närvaro på byggarbetsplatsen. Det finns även möjlighet att koppla flera andra funktioner till kortet, bland annat en elektronisk databas med personliga kompetensbevis.

Ett ID06- kort skall ha dessa obligatoriska uppgifter på framsidan:

- Företagsnamn i klartext
- Företagets organisationsnummer
- Kortinnehavarens fotografi
- Kortinnehavarens för- och efternamn
- Kortnummer
- ID06-logotyp
- Giltighetstid

Kortet skall bäras synligt av alla på arbetsplatsen, och alla aktörer på en ID06 arbetsplats är förpliktigade att efterfölja bestämmelserna. Detta innebär att även utländska företag skall bära ID06- kortet om det är det system som används på arbetsplatsen.

Beställning av korten görs via ID06s samarbetspartners, och företaget behöver först registrera sig hos ID06 Ab.

För utländska företag är ansökningsprocessen liknande som för de svenska företagen, men ett svenskt arbetstillstånd förutsätts. Om företaget inte har ett svenskt företagsnummer används beskattningsnumret som fås av skatteverket. För personer utan svenskt personsignum används passnummer.

- ID06: <https://id06.se/>
- Beställ ID06-kort: <https://id06.se/partner/#leverantorer>

Märk: ID06 systemet uppdateras med nya säkrare kort, de gamla korten är i kraft till 21 januari 2020, efter detta är det krav på ID06 2.0. Hemsidan för beställning av korten är den samma.

5.2 Säkerhetsutbildning för personal

Vissa beställarorganisationer har egna säkerhetsutbildningar som underentreprenörers alla anställda måste genomföra. Andra projekt och anläggningar kan kräva att personalen har t.ex. arbetssäkerhetskortet SSG-Entré eller Sveriges Byggindustriers säkerhetsutbildning.

Detta är frågan om kortare skolningar tillsvarende arbetssäkerhetskortet *Työturvallisuuskortti* och görs mest via nätet i Sverige. Det är dock något som kan krävas före arbeten får inleds och det är värd att ha koll på.

5.3 Heta arbeten kort

För vissa projekt eller arbetsmoment kan det krävas heta arbeten kort - *Tulityökortti*. Heta arbeten certifieringen är godkänd i Norge, Finland och Sverige. Det duger alltså med ett finskt kort i Sverige. Utföraren av heta arbeten bör dock bekanta sig med det aktuella landets bestämmelser kring arbeten, då de kan skilja lite mellan de olika länderna.

5.4 Första hjälpen

På svenska arbetsplatser krävs det att det alltid finns tillgängligt personal med första hjälpen kunskaper. Det är inte specificerat i lagen hur många utbildade som krävs per arbetsteam eller liknande, utan arbetsgivaren måste själv göra en bedömning av behovet i förhållanden till arbetsplatsen, risker osv.

5.5 APV- Arbete på väg

För arbeten på eller vid väg kan det krävas APV-intyg eller certifiering. Vad som krävs beror på projektets art och arbetsmomenten till de olika i personalen.

Arbete på väg – APV

Från och med 1 januari 2019 förändrade Trafikverket sina krav på kompetens för arbete på väg. Kompetenskraven är nu uppdelade i tre olika nivåer, och dessa är i sin tur även indelade enligt kompetenskrav för olika arbetsroller. Certifikaten är personliga och kan registreras i ID06.

Även om benämningen arbete på väg används, gäller kraven även för järnvägs- och gatuprojekt.

I tillägg till utbildningarna och certifieringarna för arbeten på väg beskrivna här nedan, finns även kompetens och certifieringskrav för vinterväghållning. Certifieringarna finns i två delar, för utförare av arbetet samt för styrning och ledning. Kravställd kompetens måste certifieras genom ett prov.

APV 1 – Grundkompetens

Grundkompetensen är indelad i tre steg, och vilken kompetens som behövs beror på arbetets art. **Grundkompetenserna fås genom internutbildning hos arbetsgivaren, och bekräftas av arbetsgivaren med ett kompetensintyg.**

APV 1.1 – Allmän grundkompetens

Alla som utför arbeten på vägar som är upphandlat av Trafikverket skall ha en allmän grundkompetens. Grundkompetensen består av kunskap om entreprenörens och Trafikverkets säkerhetsregler och krav, förståelse för hur en säker vägarbetsplats skapas, samt en förståelse för sambandet mellan trafikstörande arbete och trafikanters behov av trafiksäkerhet och framkomlighet.

Kompetensen räcker till för att utföra exempelvis montering, service och arbeten på vägar som i mindre omfattning berörs av passerande fordonstrafik.

APV 1.2 – Grundkompetens för att framföra väghållningsfordon

Steg 2 gäller bland annat för förare av väghållningsfordon. Även fordon som används i planerings- och projekterings syfte samt för förare vid transporttjänster och vid periodiska arbeten på låg- och normalklassade vägar.

Utbildningens resultat är bland annat kunnande inom väghållningsarbete, transporter och olika trafik- och vägmärkesförordningar samt relevanta lagar och regelverk.

APV 1.3 – Grundkompetens för att få utföra vägarbete eller liknande arbeten

Kompetensen behövs exempelvis för personer som utför anläggningsarbeten, monterar vägmärken, utför projekteringsuppdrag, ledningsarbeten eller liknande på vägbana där passerande fordon förekommer.

Steg 3 kräver att utföraren har kompetens för arbetet hen utför samt känner till lagar, förordningar och bestämmelser av vikt för arbetets art. Utföraren skall även ha kunskaper i riskhantering i samband med trafik, och hen ska kunna ta emot instruktioner från personer med kompetens 2.

APV 2 – Utförare

Kompetenskrav 2 för arbete på väg gäller för personal som utför säkerhetsprioriterade arbeten. Även APV 2 har tre kompetenssteg varav alla kräver utbildning och certifieringsprov.

APV 2.1 – Kompetenskrav på förare av vissa väghållningsfordon

Förare av väghållningsfordon som är utrustade med energiuptagande skyddsanordningar, eller förare av väghållningsfordon som utför arbeten på skyddsklassade vägar behöver genomföra Trafikverkets certifieringsprov med godkänt resultat.

I kompetensen ingår utökade kunskaper från steg 1 samt hantering, placering, montering och användning av olika skyddsanordningar. Det finns även krav på språkkunskaper i svenska. Certifikatet är giltigt i 4 år.

APV 2.2 – Kompetenskrav på vissa personer som utför arbete med trafik- och skyddsanordningar samt trafikdirigering

Certifikatet krävs för personal som utför arbeten såsom:

- Praktiskt arbete med att sätta ut, sköta om underhållet av samt ta in markplacerade trafik- och skyddsanordningar på fasta arbetsplatser och vid trafikdirigering
- Se till att fordon är rätt utrustade för aktuellt arbete
- Ledning och instruktion av praktisk trafikdirigering och placering av skyddsanordningar

Kompetenser som krävs är bland annat utökad kunskap, tillämpning av krav, förordningar, lagar, tillsyn, egenkontroll samt arbetsledning m.m. Certifikatet är giltigt i 4 år.

APV 2.3 – Kompetenskrav med utbildningskrav för montör av långsgående skyddsanordning

Det krävs både praktisk och teoretisk utbildning för att arbeta med montering av skyddsanordningar. Certifieringsprov kan göras hos Sveriges Branschförening för Säkrare Arbetsplatser eller hos skyddsanordningarnas tillverkare.

Certifierad montör ska kunna utfärda intyg på utförd montering av skyddsanordning. Intyget skall finnas på arbetsplatsen.

APV 3 – Styra och leda Kompetenskravet är inriktat på projekterings- och entreprenaduppdrag.

Certifieringsprov skall göras för följande arbetsuppgifter:

- Styrning och ledning av personalgrupper, utförande av arbetsberedningar m.m.
- Tillgodoseende av trafikanternas behov under projektering, byggande och framtida underhåll
- Utförande av byggplatsuppföljning, byggledning eller leveransuppföljning inom APV
- Svarande för aktuell trafikinformation

Certifierad person skall bland annat kunna förstå och tillämpa krav och bestämmelser. Hen skall kunna arbetsledning, planering, riskbedömning och förstå samband mellan arbeten och trafiken m.m. Det krävs även språkkunskaper i svenska.

5.6 Sprängning

En sprängarbas är den som leder och ansvarar för sprängarbeten vid exempelvis bygg- och anläggningsarbeten. Sprängarbasen skall se till att arbetet utförs yrkesmässigt och att alla som arbetar i sprängarlaget får behövliga instruktioner. Sprängarbasen skall se till att explosiva varor och utrustning hanteras på försvarligt sätt.

Det är arbetsgivaren som skall utse en sprängarbas. Arbetsgivaren ansvarar för att sprängarbasen har rätt utbildning och tillstånd. Arbetsgivaren skall även se till att sprängarbasen repeterar och förnyar sina kunskaper.

För att få behörighet som sprängarbas krävs dokumenterat teoretisk kunskap om sprängning samt minst ett års praktik från sprängarbete.

I Sverige är det vanligaste att sprängarbasen har ett *sprängkort*, för att få kortet måste man ha utbildningen *Grundkurs i Sprängteknik*. Det krävs även ett års praktik inom sprängningsarbete inom de senaste fem åren. Sprängkortet är giltigt i 10 år, därefter behöver kortet förnyas. Det finns två olika klasser för sprängkortet, klass A ger behörighet för yrkesmässig sprängning och klass B för mindre komplicerade sprängningar t.ex. sönderdelning av fältstenar, betongblock, skut och klenhållsprängning.

Det är dock ingen lag som kräver själva sprängkortet om man på annat sätt kan visa att man har den teoretiska kunskapen. Det delas heller inte ut något tillstånd för att vara sprängarbas, annat än att det krävs utbildning och praktisk erfarenhet, samt att detta skall kunna intygas.

Den person som har kvalifikationer som ansvarig för sprängningsarbeten från annat EU/EES-land, skall för att bli godkänd för sprängningsarbeten i Sverige, skicka in en ansökan med intyg på utbildning och praktisk erfarenhet till Arbetsmiljöverket via epost.

- Ansökan för godkännande skickas till: arbetsmiljoverket@av.se
- Ansökan om yrkeskvalificering för sprängarbasar:
<https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/utlandsk-arbetskraft-i-sverige/yrkeskvalificering/sprangarbas/?hl=spr%C3%A4ngning>
- ASF2007:1 sprängarbeten:
<https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/foreskrifter/sprangarbete-foreskrifter-afs2007-1.pdf>

5.7 Övriga utbildningar och certifikat

Var uppmärksam på att det kan krävas utbildningar och certifieringar för olika arbetsmoment. Kontrollera om detta gäller för ert projekt. Exempelvis *säkra lyft*, *ADR 1.3*, *ställningsbyggande och Schaktansvarig -Säker schakt* är kortare kurs som kan krävas av beställare i olika projekt i Sverige.

På Sveriges Byggindustrier kan du läsa mera om olika kurs för bygg- och anläggningsbranschen:
http://eskolan.bygg.org/sv/foretagsanpassad-kurs_8

5.8 Validering av utländska utbildningar

I vissa fall kan det vara nödvändigt att validera utbildningar från andra länder. Bl.a. maskinförarbevis och kranförarbevis är sådana. I **punkt 4.6** kan du läsa om vilka krav som gäller och vem som utför valideringen.

5.9 ADR 1.3-Utbildning

En ADR 1.3 utbildning är obligatorisk för alla som ingår i en transportkedja som innefattar farligt gods. Utbildningskravet gäller exempelvis personer som klassificerar farligt gods, utfärdar transportdokument, förpackar farligt gods, lastar, lossar, och annan personal som har arbetsuppgifter som rör transport av farligt gods på väg eller järnväg.

- Information och kurs om ADR 1.3:
<https://www.wiklunds.se/tjanster/utbildning/adr-1-3/>
<http://www.activesafety.se/>

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA

UMEÅ UNIVERSITET

EUROPEISKA UNIONEN

Interreg
Botnia-Atlantica

Europeiska regionala utvecklingsfonden

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

REGION
VÄSTERBOTTEN

